

SYSSLINGEN

Medlemsblad 4, 2008 Årgång 15

Kallelse

till ordinarie höstmöte med Södra Roslagens släktforskarförening torsdagen den 13 november 2008 kl 19.00 i Åkersberga bibliotek.

Förslag till dagordning:

1. Mötets öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet
3. Val av rösträknare tillika justeringsmän
4. Fråga om kallelse till mötet behörigen skett
5. Godkännande av dagordning
6. Kort redogörelse för styrelsens verksamhet under året
7. Verksamhetsplan för 2009
8. Budget och medlemsavgift för 2009
9. Val av ordförande för 2009-2010
10. Val av två styrelseledamöter för 2009-2010
11. Val av en revisor för 2009-2010 och en revisorssuppleant för 2009
12. Övriga frågor
13. Mötets avslutande

Efter mötet och kaffet lyssnar vi till Roger Lindblad från IBM-klubbens släktforskningssektion som talar om DNA i släktforskningen.

Hjärtligt välkomna! Kaffe med dopp serveras!

Ta med det här numret av Sysslingen till mötet!

Södra Roslagens släktforskarförening

Föreningens adress:

Guckuskovägen 12, 184 35 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande Eddy Widborg 08-540 209 79

e-post: eddy-genealog@telia.com

Vice ordf Anita Järvenpää 08-541 338 19

e-post: anita.jarvenpaa@lo.se

Sekreterare Carl-Göran Backgård 08-540 611 36

e-post: cg@milstolpen.org

Kassör Ingall Hallberg 08-540 233 83

e-post: ingallhallberg@telia.com

Ledamot Olle Kungberg 08-541 753 33

e-post: olle.king@hotmail.com

Ledamot Marianne Fröblom 08-540 673 64

e-post: marianne.froblom@swipnet.se

Ledamot Olle Keijser 08-540 693 07

e-post: okeijser@gmail.com

Revisorer:

Ordinarie Björn Olander 08-540 230 65

Lars Lindblad 08-540 659 76

Suppleant Len Blomgren 08-540 603 24

Valberedning:

Berit Wallenqvist 08-540 232 30

Arne Sundberg 08-541 324 55

Curt Juréus 08-540 200 68

Programkommitté:

Carl-Göran Backgård 08-540 611 36

Eddy Widborg 08-540 209 79

Gunnar Sjöberg 08-541 320 78

Jessica Sjölund 08-540 212 78

Heléne Stuborn 08-540 246 18

Åkersbergakommitté:

Eddy Widborg 08-540 209 79

Ingall Hallberg 08-540 233 83

Heléne Stuborn 08-540 246 18

Arningekommitté:

Mai-Britt Andersson 08-540 216 42

Carl Göran Backgård 08-540 611 36

Vaxholmskommitté:

Gunnar Sjöberg 08-541 320 78

Anita Järvenpää 08-541 338 19

Inger Rydholm 08-541 320 78

Läsapparaterna (bokning och utlåning):

Carl-Göran Backgård 08-540 611 36

Redaktör och ansvarig utgivare:

Susanne Fagerqvist 08-540 653 26

Redaktionskommitté:

Margareta Hultman Inger Rydholm

Gunnar Sjöberg Leif Gannert

Anita Järvenpää Olle Kungberg

Nils Lindgren Ulla Sellbom

Carl-Uno Sjöblom Arne Sundberg

Avgifter:

Medlemsavgift 100 kronor

Ungdomsmedlem 25 kronor (under 25 år)

Hyra av läsapparat 25 kronor/vecka

Plusgirokonto: 448 57 91-0

Nya medlemmar:

Sätt in avgiften på vårt plusgirokonto.

Glöm inte ange namn och adress!

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år

Bidrag kan sändas till redaktören Susanne Fagerqvist,

Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.

e-post: sysslingen@hotmail.com

hemsida: www.roslagen.be

För signerade bidrag ansvarar författaren.

Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Redaktionen har ordet

Så var vi åter framme vid årets sista tidning. Fr.o.m detta nummer använder vi dessutom vår nya logotyp. Vi hoppas också att ni går in och tittar på vår fina hemsida som fått en riktigt ansiktslyftning (se bilden i tidningen).

Glöm inte att ni kan e-posta in bidrag eller annat till Sysslingens e-postadress.

sysslingen@hotmail.com

Innehåll:

Redaktionen har ordet	2
Ordföranden har ordet	3
Föreningen har fått en ny logotyp	3
Förslag till verksamhetsplan 2009	4
Förslag till budget 2009	4
Valberedningens förslag vid höstmötet 13 november	5
Föreningens hemsida har bytt ansikte	5
Ändrade öppettider på Stockholms Stadsarkiv ..	6
CD-grupsprojektet	6
Angående det där med häxerier	7
Månadsmötet i oktober, Åkersberga	7
Hitta dina amerikanska släktingar på ancestry.se	7
Erik Brahe	8
Medlemstidningar	9
Enskilda verser – tryck för tillfället	10
Knep och knåp	12
Recept	12
Slarvar man, så kostar det	13
Släktforscardagarna i Malmö	14
Sysslingens datahörna	14
Utställningen Hus i Vaxholm	16
Lösning knep och knåp	18
Inbjudan till höstavslutning	18
Efterlysning	18

**Nästa nummer av Sysslingen
kommer i januari.**

Manusstopp den 31 december

Ordföranden har ordet

Den senaste tiden har jag studerat - bland mycket annat också 1200-talet. Anledningen är främst att jag i Malmö nyss träffade historikerprofessorn Dick Harrison. Han höll ett föredrag för ordförandekonferensen om bland annat personuppgifter i historien och han började med att tala om Estrid i Såsta. Hon bodde omkring år 1000 e.Kr. i våra trakter i Såsta by i Täby socken. Numera heter gården Såstaholm och är en fin och modern konferensanläggning.

Hon var delaktig i resandet av 5 runstenar - alla bevarade. Hon berättar om sina båda män och om sina söner. Tre av stenarna står numera tillsammans och på en av dem står det: Estrid lät resa dessa stenar efter Östen, sin man som drog till Jerusalem och dog borta i Grekland. På stenen står Jorsala - man kan ännu höra det ordet när man står och stavar sig igenom runslingan. Stenen kallas Pilgrimsstenen och det är första gången som vi i svensk text kan läsa namnet Jerusalem. Stenarna talar om Östen (Jarlbankes farfar) hans hustru och om sönerna och dom utgör ett vittnesbörd om en släkt och dess medlemmar. Sammanlagt är det mycket få runtecken men det är en väldig historia och en stor och mäktig släkt som Estrid berättar om. Ta Dig en tur dit bort och se och läs!

Dick Harrison har också skrivit om 1200-talet: Jarlens sekel. Där berättar han om sedvänjor i samband med vigsel - barnafödande - namngivande - om livet och om döden. Allt mycket bra för dem som vill veta något om människorna som gått före oss och hur dom hade det. En del av den utveckling, som vi själva utgör en del av. Om runstenarna kan Du läsa i *Upplands runor* (finns på biblioteket) där just de nämnda runstenarna har numris: 135, 136, 137 samt 145 och 146.

Hösten har kommit och kvällarna blir mörka och studierna kan börja och det är en lust att leva

Med vänliga hälsningar

Eddy Widborg
ordförande

Föreningen har fått en ny logotyp

I våras utlyste styrelsen en tävling om ny logotyp. Vi fick in ett par trevliga förslag. Styrelsen beslutade att utse Marie Jacobsson som vinnare och priset blir, som utlovats, en valfri CD/DVD ur Släktforskarförbundets sortiment. Logotypen ser du på tidningens förstasida.

Ett hedersnämmande går till Lillemor Blomberg, som också deltagit i tävlingen med ett trevligt förslag

Anita Järvenpää

Förslag till verksamhetsplan 2009

1. Öka föreningens medlemsantal till 325
2. Arrangera studiebesök och liknande på medlemmarnas förslag
3. Bemanna jourhavande släktforskare på lördagar i biblioteken i Vaxholm och Åkersberga utom i juni-augusti
4. Vid behov och i mån av förmåga hålla nybörjarcirklar och andra kurser
5. Ge ut fyra nummer av Sysslingen
6. Vidmakthålla föreningens hemsida som en tilltalande och informativ resurs för befintliga och blivande medlemmar
7. Öka andelen mottagare av Sysslingen via e-post till 65 %
8. Färdigställa och börja sälja föreningens kyrkoboks-CD
9. Inköpa och installera fler register på föreningens dator
10. Ordna medlemsträffar i Vaxholm och Åkersberga
11. Delta i riksstämman och nationella släktforskardagar samt i ev. regionalt och lokalt samarbete
12. Delta i programmet Jourhavande släktforskare i Arninge
13. Arrangera föredrag eller liknande vid föreningens stadgeenliga vår- och höstmöten
14. Arrangera våravslutning med utflykt och höstavslutning med Lucia

---

Förslag till budget 2009

Intäkter:	
Medlemsavgifter	30 000
Deltagaravgifter	2 500
Aktiviteter	1 000
Försäljning av CD	10 000
Summa intäkter	43 500
Kostnader:	
Medlemsanknutna kostnader	20 000
Övrig verksamhet	11 000
CD-produktion	9 000
Övriga kostnader	2 000
Summa kostnader	42 000
Överskott	1 500

Förslag till medlemsavgifter för 2009:

Styrelsen föreslår oförändrad medlemsavgift för 2009, dvs. 100 kr för vuxenmedlem och 25 kr för ungdomsmedlem född tidigast 1984.

Valberedningens förslag vid höstmötet 13 november

Ordförande vid höstmötet	Olle Keijser
Sekreterare vid höstmötet	Carl-Göran Backgård
Justerare tillika rösträknare	Tore Liljegren och Bengt Wallenqvist
Styrelseordförande omval för 1 år	Eddy Widborg
Styrelsemedlemmar kvarvarande för 1 år	Ingalill Hallberg Anita Järvenpää Olle Keijser Olle Kungberg
Styrelsemedlem omval för 2 år	Carl-Göran Backgård
Styrelsemedlem nyval för 2 år	Lennart Djerf (ersätter Marianne Fröblom)
Revisor omval för 2 år	Lars Lindblad
Revisor kvarvarande för 1 år	Björn Olander
Revisorsuppleant omval för 1 år	Len Blomgren

Föreningens hemsida har bytt ansikte

Föreningens hemsida har ändrats. Låt gärna höra av er med synpunkter på vår hemsida. Alla förslag om hur hemsidan skall bli ännu bättre mottages med tacksamhet. Ingenting blir ju någonsin så bra att det inte kan bli bättre. Nedanstående bild finns med på vår startsida.

Adressen till hemsidan är: <http://www.roslagen.be/>

Anita Järvenpää

Ändrade öppettider på Stockholms Stadsarkiv

Stockholms Stadsarkiv har från och med 1 september ändrade öppettider. Numera har man kvällsöppet endast en kväll i veckan, torsdagar till kl. 20.00. De tider som för övrigt gäller är 09.00-16.00 måndag till fredag samt vissa lördagar. Se mer information på Stadsarkivets hemsida <http://www.ssa.stockholm.se/sv/Kontakta-oss/Oppettider/>

Vidare är det lördagsöppet endast en lördag i månaden, lördagarna 6 september, 4 oktober, 18 november och 6 december.

Anita Järvenpää

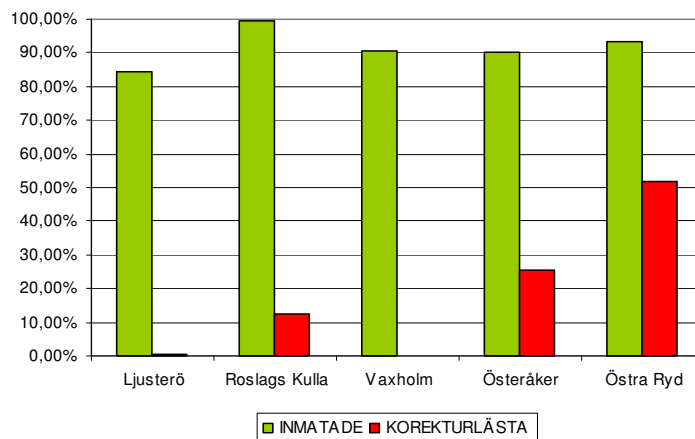
CD-gruppsprojektet

Nu börjar vi äntligen se ljuset i tunneln. Gruppen hade i september registrerat 88,65%

Vi är idag 21 personer som arbetar med projektet, men om vi skall nå vårt mål att få CD:n klar under våren 2009 behöver vi flera som hjälper till.

Vi behöver i första hand hjälp med korrekturläsning. Om du är intresserad av att hjälpa till kan du kontakta undertecknad på e-post: anita.jarvenpaa@lo.se

Här följer ett diagram som visar hur långt cd-projektet har kommit. De gröna staplarna visar de inmatade uppgifterna och de röda de som har korrekturlästs.

Anita Järvenpää

Angående det där med häxerier

I förra numret av Sysslingen hade vi flera artiklar om häxerier därav denna notering:

Läste i en bok följande ”intressanta” notering, apropå det här med häxerier:

1618 tvingades Kepler, då hovastronom hos kejsar Rudolf II, försvara sin mor mot påstådda häxerier. Alltså kontakt med djävulen. Hon hade gett liv åt ett sådant geni, och måste därför ha varit i kontakt med djävulen. Modern blev frigiven efter hans insatser, men dog strax därefter, så någon form av tortyr utsattes hon troligen för. Johannes Kepler föddes i Württemberg i Tyskland och levde 1571 – 1630.

Leif Gannert

Månadsmötet i oktober, Åkersberga

Tisdagen den 7 oktober hade vi vårt andra månadsmöte den här terminen. Lennart Elg visade oss via sin dator och bildkanonen hur man gör för att finna släkten i Amerika. Det gjorde han på ett trevligt och pedagogiskt sätt. Det är fantastiskt vad man kan få ut av en dator om man bara får lite hjälp med webbsidor och register av någon, som kan! Vi var 25 personer som hade roligt i Vita huset den kvällen. Alla är välkomna nästa gång vi har månadsmöte.

Rubrikerna till Lennarts föredrag och länkarna till släktforskarsidorna i USA finns på vår hemsida

Eddy Widborg

Hitta dina amerikanska släktingar på ancestry.se

Sveriges Släktforskarförbund har ingått ett avtal med www.ancestry.se. Det innebär att alla som är med i någon av förbundets medlemsföreningar får ett lägre pris på ett helårsabonnemang på Ancestrys alla databaser inklusive allt amerikanskt material, men också material från England, Tyskland, Australien med flera.

New York, passagerarlistor (1820-1857) med 884 180 passagerare födda i Sverige

Boston, passagerarlistor (1810-1943) med över 118 000 passagerare som avreste från svenska hamnar.

Den mest kompletta amerikanska folkräkningen online för åren 1790 till 1930. Här finns 100 000-tals personer med svenskt påbrå.

Och ännu fler värdefulla historiska databaser för din släktforskning.

Margareta Hultman

Erik Brahe

Östra Ryds kyrkoböcker berättar

Vid vårt arbete med CD-projektet har jag ramlat över en del märkliga öden som jag beslutat mig för att titta lite närmare på. Ett av dessa öden är Erik Brahe och hans familj.

Halshuggningen av greve Erik Brahe

År 1756 var definitivt inget bra år för greve Erik Brahe. Den 17 februari tvingades han begrava sina två döttrar Ulrica Charlotta och Eva Fredrika. Döttrarna som endast var 3 respektive ½ år gamla hade avlidit i kopporna. Den 6 juni avled dessutom dottern Christina 4 år gammal och dagen efter sonen Gabriel 8 år gammal. Barnen hade drabbats av kikhosta. Den 23 juli samma år halshöggs Erik Brahe på Riddarhustorget.

Vem var då denne Erik Brahe och vad hade han gjort för ont för att drabbas så hårt?

Erik föddes i Stockholm den 25 juni 1722. Han var son till kaptenen och greven Nils Brahe (en sonson till Nils Brahe d y) och Fredrika Vilhelmina Stenbock. Föräldrarna avled tidigt och Erik uppfostrades av sina släktingar. Efter studier i Uppsala blev han ryttare i Skånska kavalleriregementet. 1752 befordrades han till överste för Livgardet till häst.

1745 gifte Erik sig med Eva Catharina Sack. Paret fick fem barn. Ett av barnen avled 1751 och två år senare blev Erik änkling. 1754 gift han om sig med den 19-åriga Christina Charlotta (Stina) Piper.

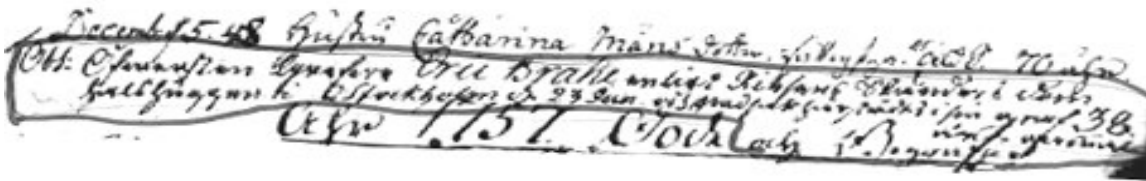
Relationen mellan rådet och kungaparet (kung Adolf Fredrik och drottning Lovisa Ulrika) hade med åren blivit alltmer ansträngd och när rådet lade sig i kungabarnens uppfostran var måttet rågat. Lovisa Ulrika kallade till sig sina trogna män, däribland Erik Brahe och bad dem hjälpa till att göra revolt. För att få pengar till detta försökte drottningen med sin brors hjälp att pantsätta en del av kronjuvelerna i Tyskland. Detta kom emellertid till sekreta utskottets kännedom och man krävde att få göra en inventering av juvelerna. Dagen före inventeringen begav sig Erik Brahe till Rydboholm där han gav inspektör Anders Widfors i uppdrag att tillverka patroner och stöpa kulor. Dessa gömdes i vedstaplar och forslades båtvägen till Erik Brahes palats på Riddarholmen.

Under tiden hade de övriga kungatrogna skaffat sig agenter som gick runt på krogarna och värvade folk som skulle delta i upproret. En av agenterna, Ernst Angel, var emellertid för lösmynt och hela historien läckte ut. Brahe och hans kumpaner greps och den 16 juli föll domarna över de skyldiga. Erik dömdes till att vara "förlustig liv, ära och gods". Hans gravida maka Stina Piper vädjade förgäves om nåd för sin make men fredagen den 23 juli halshöggs Brahe tillsammans med två andra upprorsmän på den öppna platsen mellan Riddarholmskyrkan och Hessenska Palatset. Hans lik fördes till Östra Ryds kyrka, där han ligger begravd. Några dagar senare greps flera kumpaner som avrättades, landsförvisades eller fängslades.

I "Eddys blogg" på föreningens hemsida (www.roslagen.be) berättas om hur Gustaf III år 1776 besöker Östra Ryds kyrka och låter öppna Erik Brahes grav.

Vad hände då med den höggravida Stina? I oktober nedkom hon med en son som döptes till Magnus Fredrik. Stina stod nu ensam med två små grevar att fostra och stora egendomar att förvalta. Hon tycks emellertid snabbt ha torkat tårarna. Det kungliga hovet var en tummelplats för kärleksäventyr och Stina var inte sen att ta för sig. 1773 gifte hon om sig med Erik politiska motståndare Gustav IIIs kanslipresident Ulrik Sheffer. Stina avled år 1800 66 år gammal.

Vill ni veta mera om Erik och Stina kan jag rekommendera er att läsa följande böcker:

Herman Lindkvist: "Historien om Sverige"

Carin Bergström: "Stina Piper – Grevinna i 1700-talets Sverige".

Anita Järvenpää

Medlemstidningar

Släktbandet, medlemsblad för Eksjöbygdens Släktforskare 4 nr/år

www.genealogieksjo.se

Släkthistoriskt Forum, tidning för Sveriges Släktforskarförbund 5 nr/år

www.genealogi.se

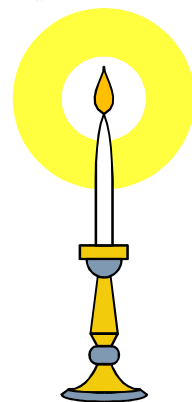
Värmlandsanor, medlemstidning för Värmlands släktforskarförening 4 nr/år

www.genealogi.se/varmland

Västgötagealogen, tidskrift för Västgöta genealogiska förening 4 nr/år

www.genealogi.se/vastergotland

Marianne Fröblom

Enskilda verser – tryck för tillfället*

I senaste numret av Sysslingen hade vi med en text av Jonas Hök. Tyvärr blev det ett missförstånd så vi börjar om från början. Jonas texter kommer att återkomma i Sysslingen en tid framöver.

”Alla mina dikter är tillfällighetsdikter”, påstod Goethe en gång i tiden, fast på tyska. Goethe var en samvetsgrann producent av hyllningsdikter när så behövdes. Varje text föddes ur en situation, hade sitt tillfälle och sitt syfte. Tiotusentals skribenter från 1600-talet till långt in på 1800-talet stod för basvaran i den litterära produktionen i Sverige, verser, tal m.m. till och över kungliga och enskilda vid mer eller mindre högtidliga tillfällen. Om dem som inbillade sig vara Poëter skrev Samuel Triewald 1709:

Man får mer kackland’ svanesånger höra,
När man mer vers på trycket ser,
Än hösten gula blan’ af träna skalar ner.

Ingen har räknat dem alla, men det finns på Kungliga biblioteket (KB) ca 50 000 tillfälleskrifter från tiden före 1830. Tillfälleslitteraturen består till allra största delen av personskrifter, såsom bröllopsdikter, sorgekväden, gravtal, nyårs- och namnsdagshyllningar, välgångsönskningar inför utlandsresor och gratulationer vid åtskilliga andra tillfällen och är en litteratur med utpräglad social funktion. Den är knuten till normala, men socialt betydelsefulla tilldragelser i människans liv, som giftermålet och döden. Dess tillfällen har ett bestämt datum och dess syfte är att framhäva och illustrera dagens, händelsens eller personens betydelse. Gravskrifterna utgör den överlägset största gruppen och omfattar två tredjedelar av materialet. Den ståt som utvecklades vid stormaktstidens begravningar åtföljdes av enorma kostnader. Välkänt är hur högdliga lik kunde få ligga ovan jord i årtal, medan familjen sökte gmeta ihop till begravningskostnaderna. Till utgifterna hörde den dödes förhållande i tal och skrift, och då i främsta rummet genom likpredikan.

Tillfällesdiktning var en vanlig väg att söka vinna någon makthavares uppmärksamhet och därigenom anställning. I början har sålunda skrifterna två mottagargrupper: akademiker och höga ämbetsmän. Men redan på 1670-talet minskade de adliga föremålen till förmån för borgliga adressater, främst köp- och handelsmän, men också hantverkare. Det betyder också att svenskspråkiga personskrifter blir vanligare än latinspråkiga.

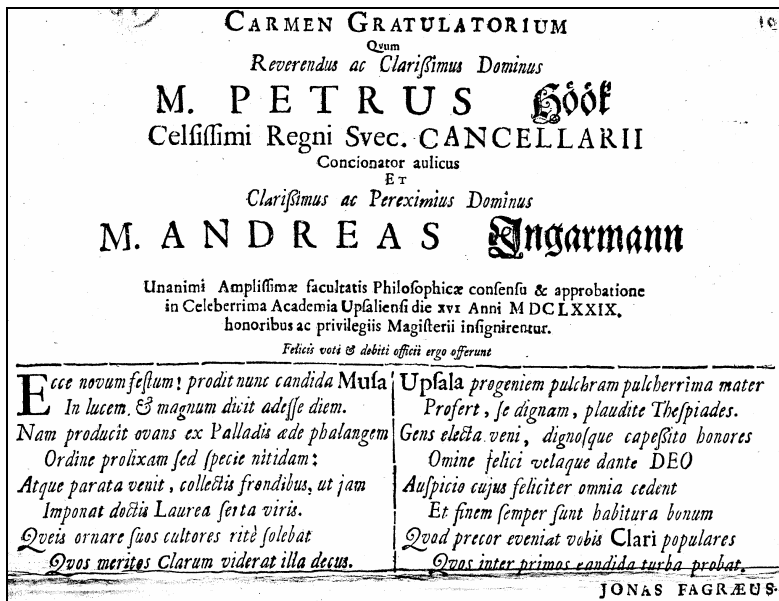
Hyllningssång vid Petrus Hööks filosofie magister examen

Petrus Höök föddes på fädernegården Högabråten i Åkers socken. Han började i Växjö skola, fortsatte i Uppsala och blev student där 1666. Hans prästkarriär började som ”hovpredikant” hos rikskansler Magnus Gabriel De la Gardie 1780. Hovpredikant låter fint men var ett slags stipendieverksamhet för att stödja unga präster, i väntan på att kyrkan kunde erbjuda ett ledigt pastorat. När Petrus sökte en befattning som kyrkoherde i Alseda ett par år senare skrev De la Gardie ett rekommendationsbrev till Consistorium med uppmaningen att ”*uti vad som görligt vore gynna honom efter dess capacitet och merite*”. Alla professorerna i konsistoriet ”*gävo honom ett gott vittnesbörd och lovade honom gynna i all måtto*”.

Petrus tog sin magisterexamen 1679 som firades i glada vänners lag. Då framfördes denna hyllningssång till de två nyexaminerade filosofie magistrarna *Petrus Höök och Andreas Ingarmann*. Bilden visar övre halvan av första sidan till ett flera sidor långt sångkväde, tryckt på ett i dag 330 år gammalt folio, originalet finns att beskåda på KB.

---

* Denna artikel fortsätter i två nästkommande nummer av Sysslingen med en fortsatt introduktion till ämnet ”Enskilda verser – tryck för tillfället” samt kommer att ges flera exempel på tillfälleskrifter.

Översättningen från latinet lyder:

EN HYLLNINGSSÅNG

Om välgångsönskningar och vederbörlig respekt som den "vördnadsvärde och ryktbare" Herr Magister Petrus Höök, hovpredikant till Ers Höghet kanslern till Sveriges konungarrike, och vördnadsvärde och excellent Herr Magister Andreas Ingarmann voro innehavare av examina och privilegier av Magisters Diplom genom enhälligt beslut och godkännande av den mest högtaktade Filosofiska Fakulteten i denna mest ryktbara Akademien i Uppsala den 16:e dagen (*månad ej utsatt*) år 1679.

Skåda den nya hyllningen! Nu framträder den strålande Musan,
I glansen och utropar att en stor dag är förestående.
Redan triumferande leder hon från templet i Athena fram en falang
Fastän löst ordnad, dock någonsin så vackert elegant:
Förberedd har hon kommit med samlade palmlblad, att nu
placera lagerkransen på dessa lärda män.
Kransar med vilka hon med vederbörlig ceremoni brukat sin novis att dekorera
dem hon har utsett till att förtjäna denna ära.

Uppsala, evigt sköna moder, frambär sin
vackra avkomma, en, värdig en sådan moder,
uppbringa era applåder, Musor!
Ni Utvalda, träd fram och mottag dessa värdiga hedersbetygelser,
Då järtecknet visar på lycka, och Gud sin gunst,
Under dessa tecken vandra alla i framgång
och skall alltid uppleva ett gott slut,
Vilket jag ber om skall bli Er lott, mina ärade landsmän.
Ni som denna eleganta massa gör med bästa aktning.

Jonas Höök

Knep och knåp

Leif Gannert har knåpat ihop denna kluriga uppgift:

Detta är ett alfabetssudoku där du ska använda bokstäverna som finns nedanför bilden. Det fungerar som ett vanligt nummersudoku dvs. alla bokstäver ska finnas med på varje rad och även i varje 3 x 3 rutorsgrupp. Samma bokstav får ej finnas mer än en gång per rad eller en gång per grupp.

	Å				T			
E	S	R	N	Å				
		T	Ö	E	B	R	S	Å
B	R					T		N
		E		R	N	B		
		S			Å			
				T	R			Ö
	B		Å				E	
		Ö		B	E	Å		

B E K N R S T Å Ö

Diagonalt från övre vänstra till nedre högra finns ett ord med lokal anknytning

Recept

När det nu lackar mot jul så får ni här ett recept på en mycket god kårrotslåda som jag i min tur fått av min finska väninna. Receptet har använts i generationer och härstammar från Karelen i östra Finland. Denna låda passar mycket bra tillsammans med skinka, köttbullar och prinskorv. Passa på att göra dubbel sats när ni ändå håller på. Den går utmärkt att frysa. Håll tillgodo.

1 kg kålrötter
2 dl grädde
lite salt
1 dl ströbröd
2 msk sirap
1-2 ägg beroende på storlek
½ tsk ingefära

Koka kålrötter och lite salt riktigt mjukt. Spara spadet.
Mosa kålrötterna.
Blanda i grädde, sirap, vitpeppar, ingefära och muskotnöt.
Vispa äggen lätt och häll ned i blandningen.
Späd med spadet tills det blir en ganska lös mos (smet).
Häll smeten i en smord form och strö över skorpmjölet.
Avsluta med lite margarin ovanpå.
Grädda i 150 grader längst ned i ugnen i ca 2 timmar. Prova med sticka så att lådan har stannat.

Susanne Fagerqvist

Slarvar man, så kostar det

Diskkrasch. Känns ordet bekant?

Jag tycker att jag varit noggrann med att ta backup på mina datafiler. Ibland har det varit på extra hårddisk och ibland på ett USB-minne. Tyvärr så hade det gått rätt lång tid sedan jag tog senaste backupen. Och vad hände? Jo, just det. En diskkrasch.

Försökte få kontakt med hårddisken på alla möjliga sätt. Kollade med kompisar hur man kunde göra. Men hårddisken förblev stendöd. Naturligtvis var det bilder som jag inte kunde få tillbaka i original som var förlorade. Så vad göra. Hade hört talas om diskräddning. Kollade lite på nätet och fastnade för ett företag söder om Stockholm. Jo, det skulle nog gå att rädda filerna. Men det skulle kosta ett antal tusenlappar. Jag bedömde att värdet på bilderna måste få kosta. Jag åkte till företaget med min ”döda” hårddisk. Analysen skulle ta ca 1 vecka varefter jag skulle få en offert. 1 vecka tänkte jag, lång tid. Fick förklaringen att man gör en sektorkloning vilket innebär att man läser 1 sektor i taget och för över till ett nytt media. Så var det jobbet klart hos företaget. Jag frågade om det var ett virus. Nej, det var en skada på ett läshuvud som hade orsakat felet på skivan.

Foto Lena Sundberg

Med tanke på att skivan snurrar med 7000 varv i minuten, förstår jag att hårddisken blir känslig. Lite mellan raderna förstod jag att min hårddisk inte var en av de allra bästa kvaliteterna. Men trots det gick så gott som alla filer att rädda. Fick en förteckning över samtliga filer. Dom var många.

Data levererades på en 500 Gb fristående hårddisk med USB-anslutning.

Så vad kostade mitt slarv?

Räddning av 58 Gb data

Extern 500 Gb hårddisk

Moms

Summa: 5.400:-

Arne Sundberg

Släktforskarlagarna i Malmö

De sista dagarna i augusti var Marianne Fröblom och jag i Malmö och deltog i Släktforskarlagarna. Marianne var ombud vid stämman på lördagen. Valberedningens förslag klubbades och förbundet fick en ny ordförande - om allt detta kan du läsa på Förbundets sajt: www.genealogi.se. Som vanligt, höll jag på att säga, så hade förbundets kassa gått back och en hel del åtgärder hade vidtagits och kommer att vidtas för att det skall bli ändring på detta. Också detta kan du läsa om på Rötter. Den motion som vår förening tagit initiativet till, dvs. förslag om att förbundet föreslås inrätta ett årligt pris till "Årets kyrkogård", fick en positiv behandling av stämman: styrelsen skall tillsammans med Hembygdsförbundet utreda och fastställa regler för ett sådant pris. Däremot tycker jag inte att det blir så bra att också de som ansvarar för kyrkogårdarnas skötsel skall vara med och utse mottagare av priset.

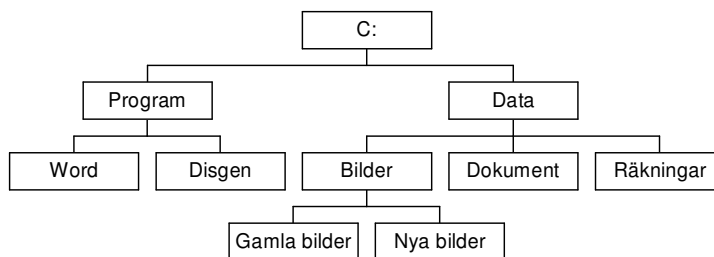
Eddy Widborg

Sysslingens datahörna

Utforskaren

Med tanke på tidigare artiklar vi har haft om t.ex. säkerhetskopiering så är just detta med att skapa mappar viktigt. Om man bygger upp en bra struktur i sin dator så är det mycket enklare att säkerhetskopiera. Som exempel så kan du skapa en mapp som har namnet Data. Under den mappen kan du skapa olika mappar för olika filer. Detta innebär att när du ska säkerhetskopiera så gör du det fr.o.m mappen Data och då sparas all information som du har skapat. Programmen har du förhoppningsvis kvar och kan installera igen om något skulle hända.

Det som nedan refereras till filer gäller givetvis även textdokument och bilder. Vi har valt att visa Utforskaren i Windows XP som de flesta fortfarande använder.

När du startar din Utforskare och inte ser mapparna på skärmens högra sida ska du klicka på menyn Visa, Explorerfält och Mappar. En knapp finns också i verktygsfältet högst upp.

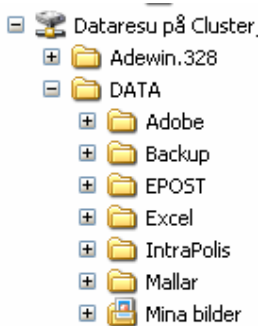
Sortera

Du kan sortera dina filer på några olika sätt. Det bästa sättet är att använda detaljerad lista. Den ställer du in i menyn **Visa**. Ovanför varje kolumn visas nu en rubrik. Dessa rubriker kan du klicka på och på detta sätt sortera listan i **stigande** eller **fallande** ordning, bokstavsordning eller storleksordning.

Om du sedan vill se miniatyrer av filerna klickar du åter på menyn **Visa** och väljer **Miniatyrer**.

Hoppa mellan mappar

För att hålla reda på sina filer skapar man mappar och undermappar.

När du arbetar med Utforskaren ser du mapparna i den vänstra delen på skärmen. Om den markerade mappen i sin tur innehåller undermappar syns också dessa till vänster. Du kan även se mapparna på den högra sidan tillsammans med filerna beroende på var du har klickat. Om en mapp har undermappar visas detta med ett plustecken (+) framför mappen. Om du ser undermapparna ser du ett minustecken framför mappen (-). Mapparna visas alltid som en gul mapp medan enhetsikonerna visas som en grå låda (liten dator).

För att byta mapp klickar du på den aktuella mappen. Om mappen har ett plustecken kan du klicka på plustecknet för att se undermapparna. Tänk på att även klicka på mappen för att förflytta dig dit.

Skapa nya mappar

Det enklaste sättet att skapa nya mappar är att använda höger musknapp. **Klicka** på den mapp som ska få en undermapp. Placera därefter musmarkören i den högra delen av Utforskaren och **högerklicka**. Välj **Nytt och Mapp** **Ny mapp**. Den nya mappen hamnar till en början alltid längst ned i listan. Eftersom den från början är markerad skriver du nu direkt mappens namn och bekräftar med **Enter**.

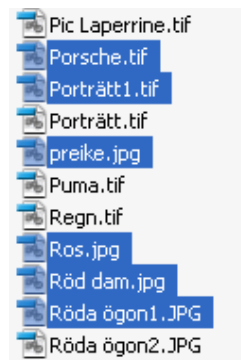
Byt namn på mappar

Du kan när som helst byta namn på en mapp. **Högerklicka** på den gula mappen och välj **Byt namn**. Texten markeras och du kan direkt skriva det nya namnet. Bekräfta med **Enter**.

Markera en eller flera filer

Att markera en fil eller mapp är enkelt. **Klicka** på aktuellt filnamn så är den markerad. Ska du däremot markera flera på en gång kan du göra på några olika sätt. Om filerna inte ligger i ordning efter varandra så klickar du först på en fil, håll därefter ned **Ctrl-knappen** och klicka vidare på de andra som ska markeras. I detta läge behöver filerna **inte** ligga i ordning efter varandra.

Ligger däremot filerna i följd klickar du på den första, håll därefter ned **Skift-tangenten** och klicka sedan på den sista filen som ska markeras. Nu har du markerat ett intervall.

Flytta/Kopiera filer

Markera de filer som ska flyttas. Nu kan du göra på några olika sätt. Vill du använda tangentbordets kortkommando är detta **Ctrl-X** för att klippa ut. Vill du använda musfunktionen kan du enklast peka på det som är markerat och högerklicka. Välj därefter **Klipp ut**.

Vill du däremot kopiera filerna är kortkommandot **Ctrl-C**. Även här kan du högerklicka och välja **Kopiera**.

Klistra tillbaka filerna

Klicka sedan på den mapp dit filerna ska och tryck **Ctrl-V** eller högerklicka antingen till höger eller på mappens namn och välj **Klistra in**.

Du kan också ta tag i markerade filer och dra dessa mellan mappar men då är det bra att se alla mapparna på skärmen. Om du bara ”hugger tag” och drar innebär det att du flyttar filerna. Håller du ned Ctrl-tangenten samtidigt som du drar så kopierar du filerna. I dessa lägen ska *alltid* musknappen släppas först. Ett annat kanske bättre sätt att göra detta på är att dra med höger musknapp. Då får du en valmöjlighet när du släpper musknappen.

Söka filer

Räddningen i nöden kan det ibland kännas som. Den har jag behövt använda många gånger då jag glömt var filen är sparad. I verktygsfältet finns en knapp , som är mycket användbar. Här kan du söka efter hela eller delar av filnamn. Du kan även söka på ord i texten. Resultatet visas sedan på skärmens högra sida. Förhoppningsvis finner du den fil som var försvunnen.

Detta var några sätt att använda funktionerna.

OBS! Programfiler kan inte flyttas hur som helst. Var försiktig med att rensa eller ”stöka om” för mycket i din dator. Dina egna dokument däremot kan du flytta och kopiera hur som helst.

Susanne Fagerqvist

Utställningen Hus i Vaxholm

För drygt ett år sedan kallade sekreteraren i Vaxholms Hembygdsförening, Leif Gannert, till ett möte i Stadsbiblioteket. Vi som blev kallade var Torsten Dahlén, Lars Lindström, Bernt Malm samt Lena och Arne Sundberg.

Syftet med mötet var att bestämma ett tema för 2008 års utställning i Stadsbiblioteket. Ett antal förslag framfördes. Så småningom fastnade vi för att redovisa Hus i Vaxholm.

Som producent för utställningen föreslog Leif att vi skulle träffas en gång i månaden för att kunna bearbeta det material som de olika gruppmedlemmarna tagit fram. I maj 2008 var underlaget bearbetat och klart. Uppgiften föll på Lena och Arne att framställa bilder och texter samt att montera dessa på utställningsskärmar.

Från början var avsikten att utställningen skulle visas inne i bibliotekslokalen. Men kommunen beslutade att där skulle en utställning av ett eventuellt kulturhus presenteras.

Det blev att göra ett omtänk. Och i samråd med bibliotekschefen, Britt-Marie Allen, fick vi disponera ett antal fönster för vår utställning. En del släktforskare blev lätt nostalgiska när de fick återse sitt barndomshem.

Utställningen visades under tiden 11 juni till 31 augusti.

Utställningen har sedan flyttats för att under några veckor visas inne på äldreboendet Lägerbacken, på Hamngatan i Vaxholm

Foto Lars Lindström

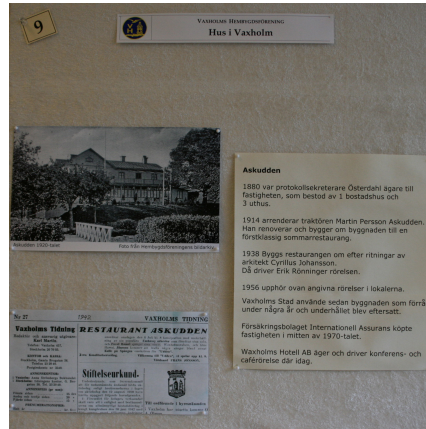

Foto Lena Sundberg

Foto Lena Sundberg

Foto Lena Sundberg

Arne Sundberg

Vi i redaktionen vill önska alla läsare en God Jul och ett riktigt Gott Nytt År.

Lösning knep och knåp

Ö	Å	B	R	S	T	N	K	E
E	S	R	N	Å	K	Ö	T	B
N	K	T	Ö	E	B	R	S	Å
B	R	Å	E	K	S	T	Ö	N
K	Ö	E	T	R	N	B	Å	S
T	N	S	B	Ö	Å	E	R	K
Å	E	N	S	T	R	K	B	Ö
R	B	K	Å	N	Ö	S	E	T
S	T	Ö	K	B	E	Å	N	R

Inbjudan till höst avslutning

Torsdagen den 11 december samlas vi i Vita huset, Ekbacken, Åkersberga, kl 19.00 för att tillsammans ta en kopp kaffe med dopp innan allt julstök börjar. Har vi tur kanske Lucia dyker upp.

Välkomna

Efterlysning

På ett månadsmöte i Åkersberga nu under hösten fick några av oss i redaktionen kontakt med några medlemmar som lovade att höra av sig med utdrag ur gamla böcker med recept. Om ni fortfarande har möjlighet att göra detta vore det bra att visa i kommande nummer av tidningen.

Övriga som har bidrag är hjärtligt välkomna med dessa antingen till vår e-postadress:

Sysslingen@hotmail.com

eller brevlades till mig, Susanne Fagerqvist. Adressen hittar ni i rutan på sidan 2.

Tack på förhand

